

A R U B A

**DE ROL VAN DE SAN NICOLAS BUSINESS ASSOCIATION (SNBA)
IN HET ECONOMISCHE EN SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE KRACHTENVELD**

Inhoudsopgave.

1.	Inleiding.	3
2.	Onderzoeksopzet.	4
3.	Rapportage.	4
4.	Achtergrondsheets.	4
4.1	Aruba algemeen.	4
4.2	De San Nicolas regio.	5
5.	De San Nicolas regio: huidige stand van zaken.	6
5.1	Ontwikkelingen algemeen.	6
5.2	De positie van de SNBA in het sociaal-economische krachtenveld.	8
5.3	De rol van de overheid.	9
6.	Plan 'E Desaroyo Nobo', Pa San Nicolas y Pariba di Brug.	10
6.1	Het Masterplan in grote lijnen.	10
7.	Slotconclusies en aanbevelingen.	11

Bijlagen

1. Inleiding.

- 1.1. De San Nicolas Business Association (SNBA) te Aruba heeft op 17 april 1996 een aanvraag ingediend bij de Stichting ABC-Advies om in aanmerking te komen voor een advies-project, gericht op het versterken van de sociaal-economische functie van de vereniging mede in het kader van de geplande ontwikkelingen in San Nicolas en directe omgeving.
- 1.2. Bij de SNBA zijn ongeveer 47 bedrijven aangesloten, waaronder bedrijven werkzaam in de sector detailhandel, horeca, zakelijke dienstverlening en industrie.
- 1.3. Het doel van de SNBA is het bevorderen van de handel in San Nicolas en omgeving. Zij tracht dit te bereiken door onder meer in contact te treden met alle daartoe in aanmerking komende instanties en autoriteiten; het bevorderen van intern overleg en te streven naar gemeenschappelijke standpunten; het geven van voorlichting en het verzorgen van gemeenschappelijke verkoopcampagnes en promotionele activiteiten.
- 1.4. Knelpunten in het functioneren van de vereniging hebben betrekking op een gebrek aan geldmiddelen en de beschikbaarheid van menskracht met voldoende kwaliteiten om de doelstelling van de vereniging vorm en inhoud te geven.
- 1.5. Kern van de adviesaanvraag van de SNBA: op welke wijze kan het Bestuur van de vereniging - mede gezien de op handen zijnde plannen voor San Nicolas en omgeving - haar leden en de gemeenschap in San Nicolas en omgeving op de meest efficiënte en positieve manier dienstbaar zijn.
- 1.6. De Raad Nederlandse Detailhandel (Raad NDH), in de personen van mr. A.C.P.J. Vermeulen en drs. P.I.A.M. Manning, heeft op verzoek van de Stichting ABC-Advies de uitvoering van de advies-aanvraag van de SNBA ter hand genomen.

2. Onderzoeksopzet.

- 2.1. Na een periode van informatie-verzameling, waarin in Nederland gesprekken zijn gevoerd met diverse personen en instellingen, is in de eerste week van september een werkbezoek te Aruba afgelegd. Tijdens dit werkbezoek is wederom met een aantal vertegenwoordigers van instellingen diverse malen (vervolg)gesprekken gevoerd (zie bijlage 1).
- 2.2. Zowel in Nederland als ter plaatse is schriftelijke informatie verkregen (rapporten, nota's e.d.). De voor onderhavige rapportage gebruikte en geraadpleegde bronnen zijn in bijlage 2 opgenomen.

3. Rapportage.

- 3.1. De bevindingen zijn in onderhavige rapportage neergelegd. Na een achtergrondsheets (paragraaf 4) wordt een omschrijving gegeven van de geconstateerde knelpunten waarmee de SNBA wordt geconfronteerd (paragraaf 5), de gepresenteerde ontwikkelingsplannen voor de regio San Nicolas (paragraaf 6) en de oplossingen die noodzakelijk worden geacht om de geconstateerde knelpunten op te heffen en optimaal te kunnen inspelen op de komende ontwikkelingen (paragraaf 7).

4. Achtergrondsheets.

4.1. Aruba algemeen.

- 4.1.1. De economie van het eiland Aruba, vanaf 1 januari 1986 met een Status Aparte onderdeel uitmakend van het Koninkrijk der Nederlanden, draait voor een zeer belangrijk deel op het toerisme met aanverwante activiteiten. In de afgelopen tien jaar heeft de Arubaanse economie een sterke groei doorgemaakt (een gemiddelde jaarlijkse groei van circa 6%) wat zich onder meer uitte in een stijging van het aantal hotelkamers met bijna 300% en een stijging van het aantal toeristen met meer dan 300% tot het respectabele aantal van ca. 620.000 bezoekers in 1995.

- 4.1.2. Als gevolg van deze relatief sterke economische groei bestaat er een druk op de arbeidsmarkt (ondanks de import van arbeid) en dreigt het gevaar van inflatie. Het eiland telt circa 85.000 geregistreerde inwoners met een jaarlijkse instroom van circa 2 á 3000 personen.
- 4.1.3. Mede als gevolg van het feit dat er de afgelopen tien jaar veel is geïnvesteerd in met name de toeristische sector, is op Aruba een discussie gestart met als thema de 'grenzen aan de groei'. Er lijkt een meerderheid aanwezig te zijn die een verdere groei van de toeristische sector niet zonder meer wenselijk acht. De beschikbare fysieke ruimte is schaars geworden, temeer daar men in toenemende mate oog krijgt voor de ongerepte natuur en open ruimtes. Een verdere groei van het toerisme zal ongetwijfeld ten koste gaan van de kostbare en kwetsbare 'natural resources'.
- 4.1.4. De groei van het toerisme moet derhalve niet in kwantiteit worden gezocht maar in de kwaliteit. Niet meer van hetzelfde, maar anders en beter om de concurrentie met enigszins vergelijkbare Caraïbische bestemmingen het hoofd te kunnen bieden.
- 4.1.5. Daarnaast is het van zeer groot belang dat de Arubaanse economie werkt aan diversificatie. De zoektocht naar andersoortige kansrijke economische activiteiten heeft de afgelopen jaren te veel stil gelegen.
- 4.1.6. De voordelen van de sterke economische groei van de afgelopen tien jaar is niet evenwichtig gespreid over regio's en bevolkingsgroepen. Met name het gebied in en rond Oranjestad heeft maximaal kunnen profiteren van de aldaar gepleegde investeringen in nieuwe hotel-accommodaties en aanverwante activiteiten. Het gebied 'beneden de brug', zoals de San Nicolas-regio heeft relatief weinig kunnen profiteren van de groei van de toeristische sector.

4.2 De San Nicolas regio.

- 4.2.1. De San Nicolas regio was van oudsher de motor van de Arubaanse economie als gevolg van het feit dat aldaar de olie-industrie en aanverwante scheepvaart was en is geconcentreerd. Mede als gevolg van de zo langzamerhand kenmerkende conjuncturele schommelingen in de olie-industrie, en de opkomst van het toerisme in Oranjestad en omgeving, is de San Nicolas regio in een relatieve achterstand-situatie terecht gekomen.

- 4.2.2. In 1985 is de olie-industrie en aanverwante scheepvaart in San Nicolas vrijwel volledig stil komen te liggen. De lokale en regionale economie raakte daardoor in een diepe crisis: grote werkloosheid met bijbehorende sociaal-maatschappelijke excessen (openbaar drank en drug-misbruik en prostitutie).
- 4.2.3. Een sociaal vangnet is op Aruba niet of nauwelijks aanwezig. De ernstige terugval van de olie- en scheepvaartactiviteiten in San Nicolas kon niet worden opgevangen. Aanverwante dan wel andersoortige industriële activiteiten zijn op Aruba niet aanwezig. Ten tijde van de diepe economische crisis in San Nicolas begon de sterke groei van de toeristische sector op het andere deel van het eiland. Tussen beide economische activiteiten (olie-industrie en scheepvaart versus toerisme) bestaan echter geen raakvlakken; er lijkt juist eerder sprake te zijn van tegengestelde economische polen. De groei van de toeristische sector (boven de brug) bood voor de in verval geraakte industriële sector (beneden de brug) geen enkele soelaas.
- 4.2.4. In 1990/1991 is de olie-industrie en aanverwante scheepvaart weer deels opgestart. Ten opzichte van de situatie ten tijde van de crisis (1985-1990) is er in economisch opzicht veel verbeterd. Echter, op het sociaal-maatschappelijke terrein kampt San Nicolas nog steeds met problemen voortkomend uit zowel de crisis-jaren als door het feit dat de aansluiting met de sterk gegroeide toeristische economie in Oranjestad en omgeving is uitgebleven.
- 4.2.5. Tenslotte: de historie en ontwikkelingsgang van de San Nicolas regio en die van Oranjestad en omgeving vertoont een groot verschil met als gevolg dat in de culturen van beide regio's andere accenten zijn ontwikkeld. De San Nicolas regio wordt wel omschreven als een gebied met het accent op de oorspronkelijke Caraïbische cultuur terwijl het gebied rond Oranjestad lijkt te zijn verwesterd en op de Amerikaanse leest lijkt te zijn geschoeid.

5. De San Nicolas regio: huidige stand van zaken.

5.1 Ontwikkelingen algemeen.

- 5.1.1 De economische ontwikkelingen in de San Nicolas regio zijn gematigd positief. Met het wederom opstarten van de olie- en scheepvaart industrie is de werkloosheid teruggelopen en zijn de inkomens toegenomen. Ten opzichte van de crisisjaren is dus veel verbeterd. De huidige economische situatie en de vooruitzichten blijven echter verre van ideaal. De vrijwel afhankelijkheid van de (lokale en regionale) economie van slechts één bedrijf (Coastal), maakt de kwetsbaarheid bijzonder groot.

- 5.1.2 Sociaal-maatschappelijk gezien is de San Nicolas regio de crisisjaren nog (lang) niet te boven. Alhoewel de economie is aangetrokken, is de relatieve positie ten opzichte van de sterk ontwikkelde regio Oranjestad en omgeving verslechterd. De uitstraling van de plaats San Nicolas ten opzichte van Oranjestad is ontluisterend; een verloederd straatbeeld wat zich onder meer uit in prostitutie en openbaar drank- en drugsmisbruik.
- 5.1.3 De aanwezigheid van de olie-industrie (Coastal) draagt zeker niet bij aan het 'verblijfsklimaat' in San Nicolas. Rokende schoorstenen, een doordringende stank en alle nadelige invloeden van de aanwezigheid van een zware industriële activiteit zijn duidelijk merkbaar. Sterker: dit negatieve beeld wordt juist benadrukt door de aanwezigheid van een onaantrekkelijke 'Berlijnse Muur' die de afscheiding vormt tussen de reguliere stedelijke activiteiten en de industriële activiteiten van Coastal.
- 5.1.4. De in vele opzichten dominante aanwezigheid van de olie-industrie, beperkt de ontwikkelingsmogelijkheid van de plaats San Nicolas. Bedrijvigheid dat bereid is te investeren in San Nicolas heeft veelal een directe of indirecte relatie met de olie-industrie/Coastal. Andersoortige bedrijvigheid, zoals bijvoorbeeld de meer publiek-verzorgende voorzieningen zoals de horeca, detailhandel en overige dienstverlening zijn vrijwel uitsluitend aangewezen op het lokaal aanwezige draagvlak.
- 5.1.5. De toch al niet zo sterke lokaal aanwezige koopkracht heeft daarbij de neiging om (deels) af te vloeien naar andere plaatsen (Oranjestad) waar het aanbod aan publiek-verzorgende voorzieningen kwantitatief en kwalitatief aanzienlijk beter is. Alhoewel met het wederom opstarten van de activiteiten in de olie-industrie ook enkele investeringen in de meer publiekverzorgende sector zijn en zullen worden gedaan (banken en de komst van een McDonalds), is de achterstand ten opzichte van Oranjestad nog zeer groot en zijn deze investeringen onvoldoende om de lokaal aanwezige koopkracht naar behoren te binden.
- 5.1.6 Wat voor de lokale, in de plaats San Nicolas aanwezige koopkracht geldt, geldt ook voor de koopkracht in de plaatsen/dorpen in de San Nicolas regio. Ook vanuit die woongemeenschappen is men voor een belangrijk deel gericht op de publiekverzorgende sector van Oranjestad en maakt men slechts in beperkte mate gebruik van de relatief zwakke publiekverzorgende sector in de plaats San Nicolas.

5.2. De positie van de SNBA in het sociaal-economische krachtenveld.

- 5.2.1. De bestuurlijke organisatie op Aruba brengt met zich mee dat vanuit San Nicolas regio alleen door rechtstreekse contacten met vertegenwoordigers van het Eiland-Bestuur (de Regering en de verschillende Ministeries) de problemen aan de orde kunnen worden gesteld. Er bestaat geen formele (democratisch gekozen) bestuurslaag die als intermediair dienst kan doen tussen het Eiland-Bestuur en de bevolking in de San Nicolas regio.
- 5.2.2. Dit houdt onder meer in dat het Bestuur van de San Nicolas Business Association voor een deel de rol vervult van algemene belangenbehartiger van de San Nicolas regio. Het Bestuur zet zich niet alleen in voor de ontwikkeling van de lokale bedrijvigheid maar vertolkt tot op zekere hoogte ook de aanwezige sociaal-maatschappelijke gevoelens.
- 5.2.3. Vrijwel alle aanwezige sociaal-maatschappelijke en economische instellingen zijn in Oranjestad gevestigd. Deze instellingen vervullen de rol van gesprekspartner en klankbord voor het Eiland-Bestuur. Betrokkenheid bij deze instellingen is van belang om enige invloed op het beleid en de besluitvorming te krijgen.
- 5.2.4. De huidige positie van de SNBA in dit netwerk van 'invloedrijke' instellingen en instituties is relatief zwak. Niet alleen de fysieke afstand maar met name de psychologische afstand tussen San Nicolas en Oranjestad lijkt hierbij een belangrijke rol te spelen daar tot voor kort vrijwel alle inspanningen gericht waren op de ontwikkeling van de toeristische sector in Oranjestad en omgeving.
- 5.2.5. Als gevolg van de recente planvorming voor de San Nicolas regio is sinds kort enig overleg gaande tussen het Bestuur van de SNBA en vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Zaken en met de college-organisatie ARMA. Deze overlegstructuren kennen nog geen solide basis, en kunnen (nog) niet als structureel worden gezien.
- 5.2.6. Teneinde op een adequate wijze de sociaal-maatschappelijke en economische belangen van de San Nicolas regio te kunnen behartigen is niet alleen een goede vertegenwoordiging noodzakelijk bij de reeds functionerende sociaal-maatschappelijke en economische instellingen, maar zal ook kwalitatief de inbreng vanuit de San Nicolas regio van niveau moeten zijn. Dit betekent dat er bij de San Nicolas-vertegenwoordiging voldoende deskundigheid aanwezig moet zijn om in de reguliere 'overlegcircuits' een evenwichtige rol te kunnen spelen.

- 5.2.7 Gezien het brede terrein waarop de belangenbehartiging moet plaatsvinden en - mede gezien de achterstand-situatie - het grote tijdsbeslag dat hierbij aan de orde is, ligt professionalisering van de belangenbehartiging vanuit San Nicolas regio voor de hand.

5.3 De rol van de overheid.

- 5.3.1. De Arubaanse Overheid (Regering en Ministeries) heeft gedurende een lange periode geen duidelijke oplossing kunnen aandragen voor de gesignaleerde problemen in de San Nicolas regio. Gezien de aard, omvang en het karakter van de problemen in deze regio is dat de Arubaanse Overheid slechts ten dele kwalijk te nemen.
- 5.3.2. De aanwezigheid van de olie-industrie en aanverwante bedrijvigheid maakt het niet eenvoudig om andersoortige oplossingen te zoeken. Zonder olie-industrie zal deze regio wellicht in aanmerking kunnen komen voor een 'aangepaste toeristische ontwikkeling' analoog aan de ontwikkelingen in en rond Oranjestad. Onder de rook van de olie-industrie bevinden zich zeer fraaie stranden en ook het Caraïbische karakter zou - teneinde zich te onderscheiden van de Amerikaanse aanpak elders op het eiland - uitgebouwd kunnen worden tot een toeristische attractie.
- 5.3.3. Echter, de realiteit gebiedt te stellen dat het vooralsnog als onhaalbaar moet worden gekwalificeerd om de recent weer opgestarte olie-industrie te ontmantelen en ook in de San Nicolas regio alle kaarten op de toeristische sector te zetten. Vanuit de zienswijze dat de Arubaanse economie een grotere diversificatie behoeft, is de herstart van de olie-industrie in de San Nicolas regio een goede ontwikkeling. Er is dan tenminste - naast de toeristische sector - sprake van een tweede economische pijler.
- 5.3.4 De consequentie van de keuze om de olie-industrie met nieuwe investeringen opnieuw leven in te blazen voor de verdere economische ontwikkeling van de San Nicolas regio en het daarmee nauw verband houdende sociaal maatschappelijke klimaat, kunnen voor een belangrijk deel tot de verantwoordelijkheid van de Arubaanse Overheid worden gerekend. Nieuwe investeringen in de olie-industrie betekent onder meer dat bijvoorbeeld toeristische ontwikkelingen slechts op grote afstand van de overheersende olie-industrie kan plaatsvinden en dat het verblijfsklimaat voor bewoners en bezoekers in de plaats San Nicolas als blijvend onaantrekkelijk moet worden gekenmerkt. De werkgelegenheid zal hoofdzakelijk op de olie-industrie en aanverwante bedrijvigheid zijn gericht (met voor een deel laaggeschoolde arbeid voor zwaar en vuil werk).

- 5.3.5. Door de grotendeels afgeronde toeristische ontwikkeling in Oranjestad en omgeving, en het feit dat verdere ontwikkelingen op toeristisch gebied in dit gebied worden getemporiseerd, heeft de Arubaanse Regering meer aandacht aan de problemen van de San Nicolas regio kunnen besteden. Zo is er de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuw ontwikkelingsplan voor de regio.
- 5.3.5. De Arubaanse Overheid lijkt tot het inzicht te zijn gekomen dat de ontwikkeling van de San Nicolas regio langs diverse sporen dient te verlopen waarbij een verdere groei van de industriële activiteiten, de bouw van nieuwe woningen, voorzieningen en infrastructuur de basis moeten leggen voor de verdere economische en sociaal maatschappelijke ontwikkeling van de San Nicolas regio. Dit inzicht is uitgewerkt in een 'overall-plan' wat bekend staat onder de naam 'Plan "E Desaroyo Nobo", Pa San Nicolas y Pariba di Brug'.

6 Plan "E Desaroyo Nobo", Pa San Nicolas y Pariba di Brug.

6.1 Het Masterplan in grote lijnen.

- 6.1.1. Het Masterplan heeft betrekking op het gebied gelegen tussen de Spanish Lagoon (westgrens) en Baby Beach. Het omvat hiermee het Arikok National Park en de plaatsen San Nicolas, Savaneta, Cura Cabai en Sero Colorado. Zie figuur: San Nicolas Master Plan & Historic Sites Assessments, Land use and Circulation Plan.
- 6.1.2. Doelstellingen van het plan: het verbeteren van het woonklimaat voor de inwoners van de San Nicolas regio; het identificeren van economische mogelijkheden; het verbeteren van sport en recreatie faciliteiten; het vergroten van het toerisme op het zuidelijk deel van het eiland; verbeteren van de infrastructuur. Dit alles met oog voor de natuur en historie van het gebied.
- 6.1.3. Teneinde de doelstelling te bereiken wordt gestreefd naar een versterking van het stedelijk milieu in de regio door middel van de ontwikkeling van verschillende woningbouwlocaties. Voor San Nicolas wordt voorgesteld een vrijwel nieuw stedelijk centrum te ontwikkelen (the Civic Spine: openbare gebouwen, marktplaatsen; cultuur- en sport-accommodaties en de ontwikkeling van een 'waterfront').
- 6.1.4. Ook voor de andere plaatsen (en gebieden) worden diverse ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, herinrichting openbare ruimte en toeristische voorzieningen voorgesteld. De aanleg van een New Parkway springt in het oog.

- 6.1.5. Het voert in dit verband te ver om een gedetailleerde beoordeling van de voorgestelde plannen te geven. Haalbaarheid en wenselijkheid en fasering zijn en worden in de geëigende overlegstructuren aan de orde gesteld. Status van de voorgestelde (deel) plannen (financiering) is nog niet geheel duidelijk. Op hoofdlijnen liggen voorstellen op tafel - met een tijdshorizon van circa 20 jaar - die alvorens men tot de concrete uitvoering kan overgaan, nader zullen moeten worden uitgewerkt.
- 6.1.6. In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat het ambitie-niveau van het Masterplan hoog is. De (publieke en private) investeringen die bij de uitvoering van het Masterplan zijn betrokken worden over de gehele planperiode geraamd op circa AFL 300 miljoen. Het initiatief van de Regering om de ontwikkeling van de San Nicolas regio boven aan de (politieke) agenda te zetten en een grootschalig ontwikkelingsplan op te stellen, verdient natuurlijk alle lof.
- 6.1.7. Voor de SNBA, die betrokken is geweest bij de voorbereiding van het Masterplan, betekent de komende implementatie van onderdelen van het Masterplan een zware last in termen van bewaking, sturing en beïnvloeding. Tegenover het 'geweld' uit Oranjestad zal tijdig deskundig tegenwicht moeten worden geboden om zoveel mogelijk gehoor te krijgen voor de noden van bevolking en bedrijfsleven van de regio.

7 Slotconclusies en aanbevelingen.

- 7.1 De San Nicolas regio, met de plaats San Nicolas als exponent, kan als gevolg van verschillende ontwikkelingen, binnen de Arubaanse verhoudingen als een achtergebleven, probleemgebied worden gekwalificeerd. De zeer dominant aanwezige zware olie-industrie, de enige (conjunctuur gevoelige) economische pijler van het gebied, maakt dat de ontwikkeling van ander-soortige economische activiteiten niet eenvoudig tot stand kunnen komen.
- 7.2 De omvang en samenstelling van het lokale draagvlak in de plaats San Nicolas is beperkt en zwak. Het voorzieningen-niveau is relatief laag en het woon- en verblijfsklimaat navenant onaantrekkelijk.
- 7.3 De San Nicolas Business Association (SNBA), die de economische en sociaal-maatschappelijke belangen van San Nicolas (en omgeving) probeert te behartigen, ziet zich voor een schier onmogelijke taak geplaatst om de doelstellingen van de SNBA naar behoren vorm te geven. Tussen het Regeeringscentrum in Oranjestad en de San Nicolas regio gaapt een (economische en cultuur-historische) kloof, die maar moeizaam lijkt te kunnen worden geslecht.

- 7.4 Professionalisering van de SNBA-organisatie is de eerste stap die moet worden gezet om de bestaande kloof te dichten. Een full-time secretaris, met ondersteuning, is een harde voorwaarde om de SNBA in de gelegenheid te stellen zich een plaats te verwerven in het op Aruba functionerend overlegcircuit. In alle belangrijke overlegorganen (vrijwel alle gevestigd in Oranjestad of directe omgeving) zal de SNBA vertegenwoordigd moeten worden.
- 7.5 De noodzaak tot professionalisering wordt niet alleen ingegeven door het feit dat de problemen in San Nicolas zeer groot en ingewikkeld zijn en dat de door de jaren heen ontstane kloof met Oranjestad moet worden gedicht, maar tevens door het feit dat recent een Masterplan voor de regio is opgesteld. Vanuit de Regering is duidelijk aangegeven dat de ontwikkeling van de San Nicolas regio de komende jaren prioriteit krijgt; een handreiking die met beide handen moet worden aangepakt door vanuit de SNBA in alle overlegsituaties waar over het Masterplan wordt gediscussieerd met een deskundige inbreng te komen.
- 7.6 Als de Regering van Aruba de problemen van San Nicolas onderkent en bereid is een grootschalig actieplan voor de San Nicolas regio op te laten stellen, zal men tevens bereid moeten zijn (eventueel in samenwerking met private partijen met economische belangen in de regio) de financiën vrij te maken om de professionalisering van de SNBA-organisatie mogelijk te maken. De Regering van Aruba is (moreel) verplicht om bij de uitvoering van het Masterplan rekening te houden met de wensen van bewoners en bedrijfsleven uit San Nicolas en omgeving en goede overlegstructuren in het leven te roepen met waarborgen voor een evenwichtige inbreng vanuit de San Nicolas regio
- 7.7 Het moge duidelijk zijn dat van het financieren van de SNBA-organisatie door de Overheid geen enkele invloed mag uitgaan op het inhoudelijk functioneren van de SNBA-organisatie. Het functioneren van de (betaalde) SNBA-vertegenwoordiger(s) valt volledig onder de verantwoordelijkheid van het SNBA-Bestuur.
- 7.8 Het beschikbaar komen van financiële middelen zal door de SNBA in een tweede fase tevens moeten aangewend om de interne organisatie te verbeteren. Het verbreden van het lokale en eventueel regionale draagvlak verloopt voorspoediger als kan worden aangetoond dat de inbreng van de SNBA door een ieder op zijn waarde wordt geschat.

- 7.9 Zoals geldt voor elke situatie waar door een opgelopen achterstand een relatief grote inhaalslag moet worden gemaakt, is het aan te bevelen om met name in de aanvangfase, kleine, haalbare doelen te stellen, zodat snel successen kunnen worden geboekt. De beeldvorming/imago, ook voor een belangenvereniging, is van groot belang.
- 7.10 Ook relatief kleine projecten met een relatief grote (psychologische) uitstraling komen in aanmerking om door de SNBA met voorrang te worden aangepakt. Een voorbeeld: op zo kort mogelijke termijn afspraken maken met de Regering om filialen van overheidskantoren in San Nicolas (of directe omgeving) te openen, zodat bevolking en bedrijfsleven niet meer voor elk 'officieel' stempeltje of document naar Oranjestad hoeft te reizen. Vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Zaken hebben aangegeven dat hierover is te praten.
- 7.11 Nagegaan dient te worden in hoeverre er mogelijkheden bestaan om met behulp van tijdelijke fiscale voorzieningen dan wel tijdelijke investeringspremies, de omvang en samenstelling van de consument-verzorgende bedrijven (in met name San Nicolas) te verbeteren, met als doel de afvloeiing van koopkracht naar Oranjestad in te dammen.
- 7.12 Naast betrokkenheid in het reguliere overlegcircuit zal de SNBA nauwe relaties moeten onderhouden met de olie-industrie. Rekening houdend met het grote economische belang, zal in gezamenlijk overleg gewerkt moeten worden aan het oplossen van de negatieve 'neveneffecten' die ontstaan wanneer olie- en havenactiviteiten in de directe omgeving van een woon- en verblijfsgebied plaatsvinden. In dit verband zullen o.i. de plannen voor nieuwe woningbouw in de plaats San Nicolas, op een lokatie grenzend aan het industriële complex, aan een nadere beschouwing moeten worden onderworpen.
- 7.13 Alhoewel de situatie in San Nicolas als weinig rooskleurig is beschreven, moet niet worden vergeten dat er duidelijke signalen zijn die betere tijden lijken aan te kondigen. De Regering is druk doende met de planvorming voor de regio en voorzichtig aan worden her en der enkele nieuwe investeringen gedaan. De verdere ontwikkeling van de San Nicolas regio zal zonder twijfel een ontwikkeling van de lange adem zijn, maar een start lijkt te zijn gemaakt om op diverse fronten het tij te keren en met een positieve instelling naar de toekomst te kijken.

Bijlage 1.

B1. Lijst met gesprekspersonen:

Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Aruba (Aruba-huis):
Mevr. E. Henriquez, afd. voorlichting.

Bestuur van de San Nicolas Business Association (SNBA):
De heren G. Illidge, H. Redhead, R. Pantophlet, R. Farro en mevr. D. Peters.

Ministerie van Economische Zaken en Toerisme:
De heer Robertico R. Croes M.A., Minister
De heer T. Croes, secretaris

Directie Economische zaken, Handel en Industrie:
De heren R.F. Giel en G. S. Maduro, stafmedewerkers.

Centraal Bureau voor Statistiek:
De heren J.W. Meijerhof en M.J. Balkestein

Bijlage 2

B2 Gebruikte en geraadpleegde bronnen.

Plan "E Desaroyo Nobo", Pa San Nicolas y Pariba di Brug, Gouvernment of Aruba, juni 1996.

Budgetonderzoek 1993, Aruba, Centraal Bureau voor de Statistiek, Oranjestad, augustus 1994.

Future Outlook For Tourism in Aruba and the Viability of increasing Aruba's Hotel Capacity, Arthur Consulting Group Inc., Washington, april 1994.

Censo 1991, Centraal Bureau voor de Statistiek, oktober 1991.

Labour Dynamics in Aruba, Centraal Bureau voor de Statistiek, november 1994.

Economic Memorandum 1995, Aruba Investment Bank nv, juli 1996.

Statistical Yearbook 1995 Aruba, Centraal Bureau voor de Statistiek, 1996.

1. Sint Nicolaas, de aan Aruba's oosteinde gelegen woonplaats, is ontstaan omstreeks 1860 door de toen bestaande winning van guano voor de fosfaatnijverheid. De naam heeft niets met Sinterklaas te maken, maar gaat terug op de naam van de grondeigenaar Nicolaas van der Biest (1808-1873), die naar 's lands gewoonte Shon (= mijnheer) Nicolaas werd genoemd; hieruit ontstond San Nicolas (zoals de plaats trouwens doorgaans wordt genoemd), wat vernederlandst werd tot Sint Nicolaas. Een niet onaardige bijzonderheid is dat deze Nicolaas van der Biest de schoonvader was van de overgrootvader van onze eerste minister-president Mr. J. H. A. Eman.

In: Juwana Morto ; Kustbatterij Aruba